

Programma

Kosten *en* Kwaliteit (KeK)

Een update- waar staan we nu?

De afgelopen periode is hard gewerkt aan een aantal actielijnen:

- Automatisering van de data-invoer vanuit rooster- en SIS-systemen
- Een datakwaliteitrapportagetool die attendeert op ontbrekende of ongewone data. De tool helpt de kwaliteit van de data(-invoer) te verbeteren
- Simulaties: de ontwikkeling van een Excel-tool van KeK waarin men met de eigen data kan 'spelen' (zie de toelichting op p.4)
- Verdieping van de dashboardanalyses door uitwerking en toevoeging van enkele dashboardpagina's

Omdat de gegevensverzameling niet vanzelf gaat en we veel van elkaar kunnen leren, gaan we de komende tijd (tot en met december '24) samen met EY extra ondersteuning bieden bij de dataverzameling.

We doen dit op 2 actielijnen:

- Openbare (student-rooster) gegevens op vak niveau verzamelen en klaarzetten voor validatie
- Maatwerk(advisering) per instelling. Per instelling gaan we adviseren over de te koppelen databronnen. Doel is om te versnellen en de instellingen gericht te helpen bij de automatisering

Universiteiten
van Nederland

Wat heeft de Model-Ontwikkelings Expert Groep (kortweg MOE) gedaan de afgelopen tijd en waar wordt de komende tijd aan gewerkt? Een bericht van Tom Groot, voorzitter van de MOE

Het werk van de MOE

De MOE bestaat uit deskundigen op het gebied van het onderwijsbestuur, financiën en financiële modelbouw uit de universitaire wereld. De MOE bestaat uit wetenschappers, bestuurders en financieel specialisten. In het afgelopen jaar ging de aandacht van de MOE vooral uit naar de structuur van het KeK model. Speciale aandacht werd daarbij gegeven aan het vaststellen van de onderwijsvormen en normen voor tijd voor voorbereiding, tentaminering, coördinatie en vernieuwing.

Daarnaast is er nagedacht over de manier waarop het KeK-model gebruikers in staat stelt tot het doen van simulaties, zodat voorspellingen en beleidsvoornemens direct kunnen worden doorgerekend op hun financiële consequenties. De besluiten van de MOE zijn inmiddels uitgewerkt in een werkende simulatie-tool die inmiddels aan het KeK-instrument is toegevoegd.

Dit jaar is de stap gemaakt naar berekening van de integrale kosten van onderwijs. Dit proces is nog niet helemaal klaar: de directe kosten van onderwijs zijn momenteel goed in beeld, maar de toerekening van facultaire en universitaire overhead moet nog nader worden uitgewerkt. De MOE verwacht dit onderdeel in de komende maanden te kunnen afronden.

De komende tijd werken we met alle betrokkenen en EY (de trusted third party) samen aan 4 belangrijke pijlers:

- Het verzamelen van gegevens vanuit roosterapplicaties (MyTimeTable) over meerdere jaren
- Het maken van een mapping van systemen per universiteit naar KeK-velden en het bieden van maatwerkondersteuning
- Het ontwikkelen van nieuwe visuals en verwerken feedback op huidige pagina's
- Het afronden van de huidige KeK fase. En een vervolgplan voor KeK met een aantal scenario's en keuzes

KeK om van te *leren*

Foto credits Freekje Groenemans

Patrick Groothuis (1972) is sinds 1 november 2023 vice-voorzitter van de TU Eindhoven, daarvoor had hij onder meer de rol van universiteitssecretaris en directeur bedrijfsvoering van de faculteit Mathematics & Computer Science. Sindsdien is Groothuis via de SBF volop betrokken bij het programma Kosten en Kwaliteit.

Is er bij de universiteiten op dit moment sprake van sturen in de mist?

'Nee, van sturen in de mist zoals de commissie van Rijn ooit heeft gezegd is zeker geen sprake. Het wordt allemaal nog helderder door KeK. Het inzicht dat we hebben in de gemiddelde prestaties van de programma's is best goed. We doorlopen ieder jaar een heel volwassen kwaliteitszorg-cyclus in het onderwijs. Met enquêtes op vakniveau, programmaniveau en cohortniveau of via de NSE meten we studenttevredenheid die we verdiepen middels dialoogsessies, en aanvullend met slagingspercentages, studieduur, uitvalpercentages enzovoorts. Ook is er elke 6 jaar een extern panel van de NVAO dat elk programma accrediteert. Daarnaast zijn er Opleidingscommissies voor elke opleiding die adviseren over de kwaliteit van het onderwijs. Er is dus al heel veel beschikbaar en ingeregeld! Door KeK komt er kwantitatief inzicht bij. Dat geeft nog meer licht in de duisternis.'

Die kwantitatieve gegevens heb je nu ook, hoe biedt KeK meerwaarde?

'Nu hebben we in systeem A alle gegevens over het aantal docenturen per programma, in systeem B informatie als het slagingspercentage en in systeem C wie welke vakken volgt. Door KeK kunnen we straks gegevens in onderling verband zien. Dat geeft nog veel meer inzicht in het curriculum: je ziet hoe het programma ervoor staat, welke werkvormen er worden ingezet, hoeveel docenturen. De opleidingsdirecteuren kunnen onderling gaan benchmarken, hoe doen vergelijkbare opleidingen bij andere universiteiten het. Dat zorgt ervoor dat je kunt gaan bijsturen.'

Nu de ontwikkeling van het KeK-Dashboard in een nieuwe fase komt, zullen er veel nieuwe gebruikers bijkomen. Hoe zijn de eerste ervaringen van Patrick Groothuis, vice-voorzitter van de TU Eindhoven?

Wat hoop je te weten te komen?

'Ik denk dat we ongelooflijk veel inzicht gaan krijgen, als je bedenkt dat ook alle gegevens van de NSE erin zitten en ook de slagingspercentages opgenomen zijn in het dashboard. We koppelen bijvoorbeeld data als: hoeveel mensen kiezen voor bepaalde vakken, wat is daarvan het slagingspercentage en hoe wordt deze opleiding door studenten gewaardeerd. Als daar uitkomt dat relatief weinig mensen bepaalde vakken kiezen, slagingspercentages laag zijn en studenten ontevreden, is dat de basis voor het goede gesprek intern. Als een opleiding groeit of juist krimpt, biedt KeK de mogelijkheid om dat door te rekenen: wat is de impact hiervan op de organisatie van het onderwijs?

Het dashboard levert dus geen kant en klare antwoorden?

'Je kunt niet klakkeloos de op het oog voor de hand liggende conclusies trekken. Interpretatie van de data door opleidingsdirecteuren die nadenken over de kwaliteit en daar samen het gesprek over voeren is cruciaal. Het is minder een tool voor bestuurders. Je moet het dashboard gebruiken om te leren. Als je het gebruikt om af te rekenen doen mensen niet meer mee.'

De afgelopen periode is er bij elke universiteit 1 faculteit geweest die heeft meegedaan. Nu maken we ons klaar om alle faculteiten van alle universiteiten te gaan betrekken. Zijn we daar klaar voor?

‘De ontsluiting van de data is nog een uitdaging. Als de oplossing daarvoor er op korte termijn is kunnen we verder. Je wil het liefst dat alles volledig geautomatiseerd werkt, maar de praktijk is nu nog anders. Onze faculteit Electrical Engineering heeft heel veel effort moeten steken in de dataverzameling en -entry. En natuurlijk is het goed om al die data nu bij elkaar te hebben en het levert ook inzichten op. Maar dat staat nog wat uit het lood.’

Snapt u de bezwaren die mensen benoemen?

‘Oh er zijn zeker dilemma’s. Zoals het ontsluiten van de data. Maar ik zie dit juist als de goede aanleiding om stappen te zetten om koppelingen te maken tussen de bestaande systemen. Verder wil je zo transparant mogelijk zijn met de data, maar dat kan ook ongewenste neveneffecten hebben. Dus moet je goede afspraken maken hoe je het systeem gaat gebruiken. Je kunt het koppelen aan de kwaliteitsgesprekken die we intern voeren bijvoorbeeld. Dan gebruiken we Kek zoals het is bedoeld: om er van te leren.’

Patrick Groothuis

‘Je moet het gebruiken om te leren. Als je het gebruikt om af te rekenen, doen mensen niet meer mee.’

De excel simulatietool

De excel tool uitgelicht

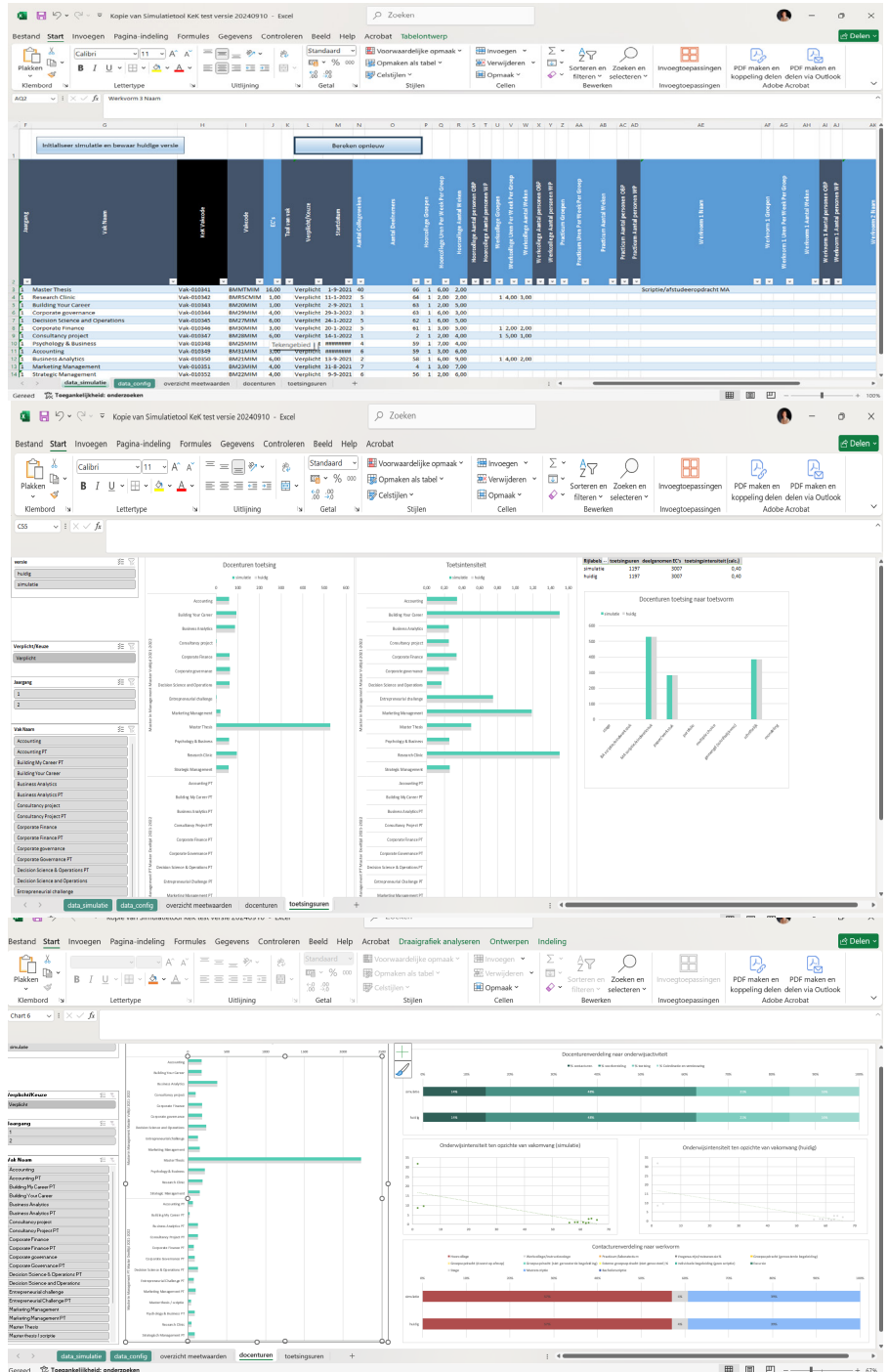
De simulatietool

Vanuit gebruikers kwam de vraag naar een relatief simpele simulatietool voor KeK in excel. De simulatietool geeft inzicht in de knoppen waar je bij een opleiding aan kan 'draaien' zoals bijvoorbeeld bij groei of krimp van studentenaantallen. De tool sluit nauw aan bij het dashboard.

Hoe werkt het in de praktijk?

Simuleren van opleidingen kan op twee manieren. Ten eerste heel fijnmazig door een kopie van een opleiding te maken in de data-invoer applicatie en variabelen aan te passen. Dit kon al. Recent hebben we een excel tool ontwikkeld. Hierbij heeft de gebruiker de keus verschillende variabelen aan te passen, zoals het aantal studenten, de groepsgrootte, of de werk- en toetsvormen. Nadat de keuzes zijn opgegeven zal excel gaan rekenen en het resultaat direct tonen in de excel. De resultaten kunnen ook weer ingelezen worden in de data-invoer applicatie en getoond in het dashboard. Er zijn analyses toegevoegd die speciaal gericht zijn op de simulatie-use-cases.

Hiernaast staat een voorbeeld van hoe dit in de praktijk werkt (bij een fictieve opleiding). Wil je hierover meer weten? Neem dan contact op met de liaison of het programmateam.

Wie doen *nu* mee?

KeK 'team UNL'

Mariette Blokhuis
Arne Brentjes
Tom Groot
Boudewijn Peters
Katinka Uiterwijk
Cornelia Voslamber
en anderen

KeK bestuurders UNL

Rens Buchwaldt (WUR)
Hans Biemans (RUG)
Martijn Ridderbos (LEI)
Tom Veldkamp (UT)

KeK MOE

Frank Bakema (WUR)
Minze de Boer (RUG)
Koen Caminada (LEI)
Michel Lander (EUR)
Pieter Jellema (VU)
Mariette Blokhuis (UNL)
Arne Brentjes (UNL)
Tom Groot (UNL)
Boudewijn Peters (UNL)

KeK team EY

Ronald Lemmen
Lisanne van Brussel
Daan Frerichs
Maarten Wijnands
Eric de Haan

KeK liaisons en centrale contacten

EUR Remco Maaijen
EUR Simona Thalén
OU Veronique Frasunek
OU Sandra Mees
RUG Minze de Boer
RU Tim Gijsbers
RU Martin Buijs
TiU Tanja van de Sande
TiU Edwin Hendriks
TUD vacature
TUE Jacobi Mulder
TUE Wendy van Dorsselaer
LEI Richard Molenkamp
LEI Mirugia Bodeutsch
UM Patricia Meertens
UM Tony Ritzen-Hütten
UM Twan Wessels
UT Kees Posch
UU Tanja Tielen
UU Ronald Wieman
UvA Evelyn Tjon Eng Soe-Ponidjo
UvA Irma de Pater-Stehouwer
VU Judith v/d Hengel - Lanting
WUR Fred van Benthem

In 2022-2024 zijn we gestart met onderstaande faculteiten

EUR Rotterdam School of Management
OU Faculteit Managementwetenschappen
RUG Faculteit der Letteren
RU Faculteit der Letteren
TiU Tilburg School of Social and Behavioral Sciences
TUD Faculty of Mechanical, Maritime and Materials Engineering
TUE Department of Electrical Engineering
LEI Faculteit Sociale Wetenschappen
UM Faculteit der Rechtsgeleerdheid
UT Faculty of Engineering Technology
UU Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie
UvA Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica
VU School of Business & Economics
WUR Alle departementen

Er worden in de loop van 2024-2025 steeds meer faculteiten toegevoegd.

Voor vragen en opmerkingen, neem contact op met Mariette Blokhuis, programmaleider, via blokhuis@unl.nl of 06 428 444 38.